

Nieuwsbulletin
September 2020

De Groninger Archieven vinden het belangrijk om digitaal erfgoed duurzaam toegankelijk te houden. Wij denken dat kennisdeling en samenwerking hierin heel belangrijk is. Daarom lanceren we het nieuwe Nieuwsbulletin Digitale archieven. Zo houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van digitaal archief en natuurlijk ook van onze eigen diensten en producten.

Voor meer (algemene) informatie kunt u terecht op de [pagina over het e-depot](#).

U vindt er alle antwoorden op de meest voorkomende vragen over het e-depot, zoals: Wat is een e-depot? En: Waarom moet ik er nu mee aan de slag? Bovendien hebben we een kopje [Handige documenten](#), waar alle documenten op rijtje staan.

Nieuwe diensten en producten

Producten- en dienstencatalogus

De nieuwe producten- en dienstencatalogus (PDC) voor het beheer van digitale informatie is vastgesteld. Het document is gebaseerd op de PDC die de Regionaal Historische Centra gezamenlijk hebben opgesteld, maar is qua structuur aangepast op de werkwijze van de Groninger Archieven.

In de PDC beschrijven we alle diensten voor het beheer van digitale informatie, van overbrenging en uitplaatsing tot het beantwoorden van kennisvragen. Per dienst wordt vermeld voor welke doelgroep deze bestemd is, onder welke voorwaarden deze geleverd kan worden en hoe de kostentoekening plaatsvindt. Verder beschrijven we de producten die horen bij onze dienstverlening en die ook los daarvan gebruikt kunnen worden. Alle producten en een deel van het dienstenpakket zijn gratis.

Bent u nieuwsgierig geworden naar welke

producten en diensten de Groninger Archieven bieden? Vindt de [producten- en dienstencatalogus](#) op onze website. Mocht u vragen hebben of een toelichting wensen, neem gerust contact op met het team e-depot via edepot@groningerarchieven.nl.

Frank Straatemeier, Groninger Archieven

Voorkeursformaten

In principe kunnen alle computerbestanden worden opgeslagen in het e-depot. Maar alleen opslaan is niet voldoende, u wilt ze ook kunnen openen en raadplegen. Niet elk type bestand kan even goed gepreserveerd worden. Ook is er niet voor elk type bestand een 'viewer' beschikbaar waarin u het bestand kunt bekijken. Wij bieden daarom altijd het originele bestand ter download aan. We hebben een document opgesteld met [onze voorkeursformaten](#) waarmee de preservering en beschikbaarstelling het beste gewaarborgd worden.

Overweegt u gebruik te maken van ons e-depot voor uitplaatsing of (vervroegde) overbrenging, raadpleeg dan het document met voorkeursformaten bij het aanschaffen en inrichten van uw systemen.

Nieuw Formulier metadatamapping

Digitale informatieobjecten bestaan niet alleen uit computerbestanden: ook de originele metadata horen er onlosmakelijk bij. Deze metadata kunnen we alleen in het e-depot opnemen in de vorm van ToPX: een vertaling van het Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden (TMLO) naar xml. Om uw metadata te mappen naar ToPX maakt u gebruik van [ons Formulier metadatamapping](#).

Er zijn nieuwe workflows ontwikkeld voor ons e-depot. Deze workflows stellen aanvullende eisen bovenop TMLO/ToPX. Het nieuwe formulier is hierop aangepast. We hebben tevens het formulier gebruiksvriendelijker gemaakt en meer toelichting gegeven.

Project “Een ongewone gewone dag” levert veel digitaal materiaal op

De Groninger Archieven verzamelen archieven, boeken en documentatie over het Groninger verleden. Bijvoorbeeld over wat er vroeger gebeurde tijdens uitzonderlijke situaties, zoals epidemieën, oorlogen, natuurrampen. De coronacrisis is ook een uitzonderlijke situatie. Daarom riepen wij Groningers op om actief geschiedenis te schrijven, over [Een ongewone gewone dag](#) middenin de Coronacrisis, maandag 20 april 2020. Een mooi moment om een tijdsbeeld te schetsen en het voor de eeuwigheid te bewaren.

Aquarel Heleen van den Broek

[Bijna 400 mensen hebben iets ingezonden](#), waarvan zeker driekwart digitaal.

Het overgrote deel van de bijdragen die we ontvingen was in tekstvorm (soms aangevuld met foto's), zoals dagboekverslagen, brieven, overdenkingen, een opsomming van de dag, maar ook gedichten en liedteksten. Verder ontvingen we 24 vlogs, 9 geluidsfragmenten, 22 tekeningen en 33 foto-inzendingen. Die verschillende vormen zouden we de redactionele vorm kunnen noemen. Maar digitale archiefstukken hebben daarnaast ook een technische vorm: het bestandsformaat. Hieronder een overzicht van alle bestandsformaten die we in het kader van onze actie hebben ontvangen:

PUID	MIME	FormatName	FormatVersion	numFiles2	totalFileSize3
fmt/11	image/png	Portable Network Graphics	1.0	5	7614554
fmt/111		OLE2 Compound Document Format		45	1432064
fmt/12	image/png	Portable Network Graphics	1.1	12	73234307
fmt/134	audio/mpeg	MPEG 1/2 Audio Layer 3		4	14453839
fmt/141	audio/x-wav	Waveform Audio [PCMWAVEFORMAT]		1	13688734
fmt/16	application/pdf	Acrobat PDF 1.2 - Portable Document Format	1.2	1	628528
fmt/17	application/pdf	Acrobat PDF 1.3 - Portable Document Format	1.3	9	14603008
fmt/18	application/pdf	Acrobat PDF 1.4 - Portable Document Format	1.4	7	39381503
fmt/19	application/pdf	Acrobat PDF 1.5 - Portable Document Format	1.5	19	26200968
fmt/199	application/mp4, video/mp4	MPEG-4 Media File		14	10684126262
fmt/20	application/pdf	Acrobat PDF 1.6 - Portable Document Format	1.6	1	378625
fmt/214	application/vnd.openxmlformats-officedocument.spreadsheetml.sheet	Microsoft Excel for Windows	2007 onwards	6	73782
fmt/215	application/vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.presentation	Microsoft Powerpoint for Windows	2007 onwards	1	20297511
fmt/276	application/pdf	Acrobat PDF 1.7 - Portable Document Format	1.7	18	7995789
fmt/290	application/vnd.oasis.opendocument.text	OpenDocument Text	1.1	1	4193
fmt/291	application/vnd.oasis.opendocument.text	OpenDocument Text	1.2	3	6497242
fmt/357	audio/3gpp, video/3gpp	3GPP Audio/Video File		1	557673995
fmt/394		DS_store file (MAC)		1	6148
fmt/40	application/msword	Microsoft Word Document	97-2003	9	288256
fmt/41	image/jpeg	Raw JPEG Stream		116	569551153
fmt/412	application/vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.document	Microsoft Word for Windows	2007 onwards	198	57770658
fmt/42	image/jpeg	JPEG File Interchange Format	1.00	3	3152025
fmt/43	image/jpeg	JPEG File Interchange Format	1.01	52	51148834
fmt/44	image/jpeg	JPEG File Interchange Format	1.02	5	13543153
fmt/473		Microsoft Office Owner File		1	162
fmt/494		Microsoft Office Encrypted Document	2007 Onwards	2	0
fmt/5	video/x-msvideo	Audio/Video Interleaved Format		1	18403430
fmt/645	image/jpeg	Exchangeable Image File Format (Compressed)	2.2.1	8	21844148
fmt/96	text/html	Hypertext Markup Language		1	7588
x-fmt/111	text/plain	Plain Text File		6	10385
x-fmt/384	video/quicktime	Quicktime		16	3143696408
x-fmt/390	image/jpeg	Exchangeable Image File Format (Compressed)	2.1	3	6644332
x-fmt/391	image/jpeg	Exchangeable Image File Format (Compressed)	2.2	16	44189406
x-fmt/430		Microsoft Outlook Email Message	97-2003	486	199384064

Dit is een export uit DROID. DROID staat voor Digital Record Object Identification. Dit is de software die wij gebruiken om een overzicht te maken van de bestandsformaten die we willen opnemen in het e-depot. Deze software kijkt verder dan de extensie: een PDF-bestand heeft bijvoorbeeld 38 verschillende varianten. Elke versie van elk bestandsformaat heeft een unieke code (PUID, Pronom Unique IDentifier). Zo kunnen wij precies zien welke versie een bestand heeft en maken wij een inschatting van het risico voor de conservering van de bestandsformaten. Uit het overzicht blijkt bijvoorbeeld dat er 6 verschillende PDF-versies zijn aangeleverd, waarvan er maar 1 voorkomt op onze lijst van voorkeursformaten. De keuze om de vorm en dus ook het bestandsformaat vrij te laten, hebben we welbewust gemaakt. Het opnemen en beschikbaar stellen van deze inzendingen in het e-depot wordt een uitdaging, evenals de toekomstige conservering ervan, maar we zijn heel blij dat we zoveel bijdragen hebben ontvangen. Het aantal van 400 is te overzien: bij de overdracht van overheidsarchieven hebben we het over heel andere aantallen. Daarom is het beter om van tevoren, zoals de Archiefregeling ook voorschrijft, af te spreken welke bestandsformaten en hun versies worden gehanteerd.

Nieuw toepassingsprofiel metagegevens

Metadata - gegevens over gegevens - zijn cruciaal voor de duurzame toegankelijkheid van uw informatie. Wilt u uw digitale archieven voor langere tijd vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar houden, dan zijn bepaalde metadata onmisbaar. Welke metadata dat zijn en hoe u ze uitwisselt (bijvoorbeeld met een e-depot) is vastgelegd in een landelijke standaard. Voor lokale overheden is dat het Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden (TMLO). TMLO dateert uit 2014 en is gebaseerd op het Toepassingsprofiel Metagegevens Rijksoverheid (TPR) en de Richtlijn Metagegevens Overheid, beide uit 2009, toen er nog weinig praktische

ervaring was met e-depots. In 2017 werd gestart met een herziening van TMLO. De Groninger Archieven maken sinds de start deel uit van de landelijke redactiegroep die de inhoud beoordeelt. Intussen bleek ook bij de rijksoverheid behoefte aan een nieuwe versie van hun standaard TPR. Omdat de wensen en behoeften grotendeels overeenkomen, hebben we besloten een nieuwe standaard te maken die bruikbaar is voor alle overheden: Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO). Deze is ontworpen om beter aan te sluiten bij de praktijk, waaronder ook het gebruik voor complexere informatieobjecten als videotulen.

In mei van dit jaar is [MDTO ter review aangeboden op KIA](#). Dat heeft zo'n 1300 commentaren opgeleverd van 17 reviewers. Het Nationaal Archief (NA) en de redactiegroep zijn nu druk bezig om alle commentaren te beoordelen en tot een definitieve versie te komen. In de redactiegroep zijn alle belanghebbenden vertegenwoordigd: archiefvormers (rijksoverheden en Vereniging Nederlandse Gemeenten), archiefinstellingen en leveranciers. Het NA verwacht MDTO in het najaar van 2020 vast te stellen. Vervolgens heeft het NA tijd nodig om de nieuwe standaard te implementeren in het rijks e-Depot. Daarna zal het e-depot naast MDTO ook nog enige tijd TMLO blijven ondersteunen.

“Wacht niet, ga nu aan de slag”

Metadata zijn cruciaal voor de duurzame toegankelijkheid van uw informatie. Heeft u nog niet gekeken hoe uw metadata zich verhouden tot de standaard? Wacht dan niet tot MDTO klaar is, maar begin nu al met TMLO. Gaat u binnenkort een nieuw systeem aanschaffen of inrichten en wilt u de informatieobjecten kunnen uitplaatsen in of overbrengen naar een e-depot? Neem TMLO en de toekomstige opvolgers op in uw programma van eisen. Bent u bezig met een metadatamodel voor uw organisatie? Gebruik TMLO om te bepalen

of u alle metadata heeft die nodig zijn voor duurzame toegankelijkheid. U kunt hiervoor gebruikmaken van ons [Formulier metadatamapping](#). Na de vaststelling van MDTO als nieuwe standaard zullen we ons formulier daarop aanpassen.

Heeft u vragen over TMLO of de toekomstige standaard MDTO? Neem contact met ons op via edepot@groningerarchieven.nl.

Vervroegde overbrenging digitaal archief

De gemeente Groningen en de Groninger Archieven zijn een gezamenlijk project gestart om digitaal archief vervroegd over te brengen naar de productieomgeving van het e-depot van de Groninger Archieven. Deze vervroegde overbrenging volgt op een eerdere pilot waarin digitaal archief succesvol is overgedragen naar de testomgeving van het e-depot. De eerste set digitale informatieobjecten die wordt overgebracht betreft de Concernbekendmakingen over de periode 2012-2015. Voor dit recente materiaal is gekozen vanwege de uitfasering van de recordsmanagementapplicatie waarin de bekendmakingen worden bewaard. De overdracht volgt het processchema voor opname zoals we dat in gezamenlijkheid hebben ontwikkeld. Lees meer over dit schema en de pilot in het [Eindrapport van de pilot](#).

De eerste stappen uit het processchema zijn inmiddels doorlopen. De gemeente Groningen is geïnformeerd over de [Opnamevoorwaarden](#) en heeft aan de hand van ons [Zelfevaluatieformulier informatieanalyse](#) een analyse gemaakt van de vorm, inhoud en structuur van de geselecteerde set informatieobjecten. Wij hebben hierop een

Impactanalyse uitgevoerd, die inzicht geeft over de kwaliteit en kenmerken van het over te brengen archief. In de Impactanalyse staan ook handelingen en verbeteracties beschreven die een succesvolle overdracht mogelijk maken. Momenteel is de gemeente Groningen, met assistentie van ons, bezig om de metadata te 'mappen' van de geselecteerde set naar de standaarden TMLO 1.1./ToPX 2.3.1. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het [Formulier metadatamapping](#). Na afronding toetsen wij de mapping. Tot slot wordt er een (test)export gemaakt en een SIP-bestand (Submission Information Package) gecreëerd en kan het archief worden opgenomen in het e-depot.

In een volgend Nieuwsbulletin informeren we u over het verloop van het overbrengingstraject.